

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Із змінами та доповненнями,
затверджений вченою радою університету
протокол № 12 від 20.03.2018 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 49/01-06 від 20.03.2018 р.

Із змінами та доповненнями,
затверджений вченою радою університету
протокол № 13 від 24.04.2019 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 16/01-05 від 24.04.2019 р.

Із змінами та доповненнями,
затверджений вченою радою університету
протокол № 17 від 28.05.2020 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 11/01-05 від 28.05.2020 р.

Із змінами та доповненнями,
затверджений вченою радою університету
протокол № 18 від 29.06.2021 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 27/01-05 від 29.06.2021 р.

Ректор А.М. Солоненко

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Біологія»

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень

Ступень вищої освіти: доктор філософії

Галузь знань: 09 Біологія

Спеціальність: 091 Біологія

Мелітополь - 2021

ПЕРЕДМОВА

Склад розробників освітньої програми:

2. 1. Керівник групи, доктор біол. н., професор кафедри екології, загальної біології та раціонального природокористування _____ О.І. Кошелєв
3. Член групи, доктор біол. н., професор кафедри ботаніки і садово-паркового господарства _____ О. В. Жуков
3. Член групи, к. біол. н., доцент кафедри екології, загальної біології та раціонального природокористування _____ І.О. Халіман

Члени робочої групи зі складу стейкхолдерів:

1. Барабоха Н.М. – заступник директора, начальник наукового відділу Приазовського національного природного парку.
2. Черничко Й.І. – д. біол. н., науковий співробітник Азово-Чорноморської орнітологічної станції МДПУ ім. Б. Хмельницького (Мелітополь) та Інституту зоології ім. Шмальгаузена НАНУ (Київ).
3. Лисенко В.І. – д. біол. н., професор, ректор Мелітопольського інституту екології та соціальних технологій Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»
4. Горбань Д.Д. – здобувач ОНП 091 Біологія

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Пахомов О.Є. – завідувач кафедри зоології і екології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, д.б.н. професор
2. Чаплигіна А.Б. – завідувач кафедри зоології Харківського національного педагогічного університету імені Г. Сковороди, д.б.н., професор
3. Гавриленко В.С. – директор Біосферного заповідника «Асканія-Нова», к.б.н.

Гарант освітньої програми (на момент оновлення)

Кошелєв Олександр Іванович, доктор біологічних наук, професор.

1. Актуалізовано:

ОП введення в дію (рік)	2017 рік			
Дата виходу стандарту та посилання на стандарт	Стандарт відсутній			
Перегляд ОП Дата та номер протоколу засідання Вченої ради університету	№ 12 від 20.03.2018 р.	№ 13 від 24.04.2019 р.	№ 17 від 28.05.2020 р.	№ 18 від 28.06.2021 р.
Підпис гаранта				
ПІБ гаранта ОП	Кошелєв О.І.	Кошелєв О.І.	Кошелєв О.І.	Кошелєв О.І.

2. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ "БІОЛОГІЯ"

за спеціальністю 091 Біологія

1. Загальна характеристика	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького Хіміко-біологічний факультет Кафедра екології, загальної біології та раціонального природокористування
Рівень вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії (Philosophiæ doctor (Ph.D.)) Доктор філософії у галузі біології Спеціальність «Біологія»
Офіційна назва освітньої програми	Біологія
Тип програми	Освітньо-наукова
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, загальний обсяг – 240 кредитів ЄКТС, з яких обсяг освітньої складової 43 кредити, термін навчання 4 роки.
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	FQ-EHEA – третій цикл, QF-LLL – 8 рівень, НРК – 8 рівень.
Передумови	На навчання для здобуття ступеня доктора філософії зараховуються особи, які здобули другий (магістерський) рівень вищої освіти або рівень «спеціаліст» та успішно склали вступні іспити.
Форма навчання	Денна
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	4 роки
Інтернет-адреса розміщення освітньої програми	http://www.mdpu.org.ua/
2. Мета освітньої програми	
Програма розроблена відповідно до місії університету для підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих у світовий науковий простір науковців в галузі біології, які володіють теоретико-методологічними підходами для вирішення складних наукових проблем, здатні розв'язувати комплексні теоретичні та науково-практичні біологічні проблеми у процесі проведення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, здатних до ефективної організаційної, комунікативної та педагогічної діяльності.	
3. Характеристика освітньої програми	

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність)</p>	<p>09 Біологічні науки 91 Біологія <i>Об'єкт діяльності:</i> біорізноманіття та еволюція; структура, функції, просторова та часова динаміка біологічних систем різного рівня організації, закономірності суцесійної динаміки, онто- та філогенезу; адаптація живих систем до умов існування, взаємодія з довкіллям; значення живих істот у біосфері, господарстві та охороні здоров'я. <i>Цілі навчання:</i> підготувати науковця та викладача здатного розв'язувати комплексні проблеми біології у процесі проведення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> інноваційні підходи до вирішення теоретичних та практичних проблем у галузі біології та інших суміжних наук на основі вивчення закономірностей будови, функцій та просторово-часової динаміки біологічних систем різних рівнів організації у взаємозв'язку з навколишнім середовищем з упровадженням досягнень у сферу професійної діяльності. <i>Методи, методики та технології:</i> методи проведення біологічного експерименту, сучасні підходи аналізу, синтезу та інтерпретації результатів біологічних досліджень, інформаційні та комунікаційні технології, інноваційні технології викладання у вищій школі. <i>Інструменти та обладнання:</i> обладнання, устаткування визнані інтернет-ресурси та програмне забезпечення, необхідне для лабораторних, камеральних та дистанційних досліджень будови, функцій й властивостей біологічних систем різного рівня організації; обладнання для впровадження сучасних технологій викладання у вищій школі.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-наукова академічна. Фундаментальні і прикладні наукові дослідження, які спрямовані на створення нових наукових знань та/або методів наукових досліджень, що матимуть практичне застосування у науковій, виробничій та освітній діяльності. Інноваційні технології викладання у вищій школі.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Фокус програми спрямований на виконання біологічних досліджень, які дозволяють вирішити складні наукові проблеми та актуальні науково-практичні завдання збереження біорізноманіття в умовах антропогенного впливу, раціонального використання біологічних ресурсів та механізмів адаптації живого до факторів</p>

	середовища, що є фактором інноваційного розвитку Приазовського регіону України.
Особливості програми	Особливість ОНП полягає у формуванні у здобувачів компетентностей та досягненні результатів навчання, які дозволяють вирішити складні проблеми сучасної біології та актуальні науково-практичні завдання, які мають комплексний характер, потребують колективної роботи для свого виконання, пов'язані зі співпрацею з органами державної влади, високотехнологічними виробниками, природоохоронними і громадськими організаціями. Високий рівень проведення наукових досліджень обумовлений наявністю в Університеті наукових шкіл, високим рівнем кадрового та матеріально-технічного забезпечення освітнього та наукового процесу, інтегрованістю у світовий науковий простір. Ключові слова: біорізноманіття, еволюція біосистем, біота, функція, морфологія, ієрархія біосистем
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Сфера працевлаштування доктора філософії – установи та заклади, підпорядковані Міністерству освіти і науки України, науково-дослідні інститути НАН України, природоохоронні заклади та установи, науково-виробничі компанії та установи.
Подальше навчання	Після успішного захисту дисертації випускник програми може брати участь у постдокторських програмах та претендувати на здобуття наукового ступеня доктора наук
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, компетентнісний та індивідуальний підходи, науково-дослідна діяльність спрямовані на оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації її результатів українською та іноземною мовами. Проблемно-орієнтоване навчання через дослідження з набуттям загальних та фахових компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних екологічних проблем у галузі природничих наук. Можливість вільного вибору 25 % дисциплін (за обсягом навантаження). Оволодіння методологією наукового пошуку та написання власного дисертаційного дослідження. Дистанційне навчання за допомогою університетського Центру освітніх дистанційних технологій (http://www.dfn.mdpu.org.ua/)
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система оцінювання знань. Форми проміжного та підсумкового

	контролю, захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати комплексні завдання в галузі біології у процесі проведення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення і інтегруються у світовий науковий простір та розуміння того, як наукові дослідження в тематичних галузях впливають на вирішення поточних проблем людини та суспільства.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до формування системного наукового світогляду, розуміння предметної області біології та розуміння професійної діяльності. ЗК02. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК03. Здатність використовувати методи, необхідні для розв'язання значущих проблем біології. ЗК04. Здатність розширення та переоцінки вже існуючих знань. ЗК05. Здатність до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та комплексних ідей в біології. ЗК06. Здатність використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях. ЗК07. Здатність демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічної та професійної доброчесності. ЗК08. Здатність до генерації ідей та постійної відданості розвитку нових процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності. ЗК09. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
Фахові компетентності (ФК)	ФК1. Здатність планувати і здійснювати комплексні оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у біології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у наукових виданнях з біології та суміжних галузей. ФК2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, розуміти англійські наукові тексти за напрямом досліджень.

ФК3. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

ФК4. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі біології, оцінювати та забезпечувати якість досліджень, які проводять.

ФК5. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в біології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

ФК6. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

ФК7. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

7. Програмні результати навчання

ПР01. Демонструвати володіння науковою методологією, глибоке знання передових концептуальних та методологічних основ біологічних наук та на межі галузей знань, що створює можливість переосмислювати та поглиблювати науку про живе.

ПР02. Започаткувати, спланувати, реалізувати та коригувати послідовне ґрунтовне наукове дослідження з дотриманням академічної доброчесності, яке характеризується новизною, теоретичною і практичною цінністю та сприяє розв'язанню значущих проблем біології.

ПР03. Формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної біологічної проблеми, що передбачає критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей, глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань.

ПР04. Обирати адекватні методи для ефективного вирішення конкретних наукових та науково-практичних задач у галузі біології та самостійно використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для проведення наукових досліджень у сфері біології.

ПР05. Застосовувати методи математичного та інформаційного аналізу та моделювання біологічних систем та здатність інтерпретувати дані, отримані в результаті наукового дослідження і зіставляти виявлені факти з сучасними біологічними концепціями, гіпотезами і теоріями.

ПР06. Доносити зрозуміло і недвозначно біологічні знання, результати власних наукових досліджень, обґрунтування і висновки як в усній так і письмовій формі, у тому числі іноземною мовою, для різної аудиторії, як на національному так і на міжнародному рівні.

ПР07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати важливі теоретичні та практичні проблеми біології з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

ПР08. Демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічної та професійної доброчесності, послідовної відданості розвитку нових ідей в біології.

ПР09. Демонструвати здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

ПР10. Викладати із застосуванням сучасних і ефективних методів і технологій, що забезпечують досягнення результатів навчання дисципліни.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програм

Кадрове забезпечення	Відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. Навчально-виховний процес на 100% забезпечується науково-педагогічними працівниками, які володіють методологією наукової діяльності, досвід проведення власних наукових досліджень, науково-педагогічної та управлінської діяльності у вищій школі, мають ступінь доктора або кандидата наук і вчене звання, постійно підвищують свою кваліфікацію. Усі викладачі ОНП Біологія мають діючі профілі в наукових мережах GoogleScholar, ResearcherID, ORCID, публікації у фахових і наукометричних виданнях. Зв'язок з практикою освітньо-наукової програми забезпечується широкою участю в освітньому процесі фахівців-практиків у сфері біології. Група забезпечення, гарант та викладацький склад, який забезпечує реалізацію програми, відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.
Матеріально-технічне забезпечення	Програма забезпечена необхідним обладнанням, устаткуванням, інструментарієм, аудиторним фондом згідно постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. Освітньо-наукова програма забезпечена науково-дослідними лабораторіями з сучасним обладнанням і приладами. Наукова база досліджень представлена НДІ «Біорізноманіття», Азово-Чорноморською орнітологічною станцією НАНУ і МОНУ, міжвідомчою лабораторією екосистем басейну Азовського моря, Степанівською навчально-науковою базою, екологічним стаціонаром на півострові Бірючий, Агробіологічним комплексом університету.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Комп'ютерні класи, навчально-методичні комплекси, підручники та дидактичні матеріали згідно постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. Здобувачі наукового ступеня мають безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів баз періодики SCOPUS, Web of Science, ScienceDirect. Освітні компоненти забезпечені електронними курсами освітніх компонентів. Перевірка на плагіат

	проводиться Unicheck.
9. Академічна мобільність	
(регламентується Постановою КМУ №579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12 серпня 2015 року)	
Внутрішня академічна мобільність:	
На основі двосторонніх договорів між МДПУ та університетами України.	
Базовими серед них є договори з:	
– Харківським національним педагогічним університетом імені Г. С. Сковороди;	
– Дніпровським національним університетом імені Олеся Гончара. https://mdpu.org.ua/nauka/dogovori-pro-spivpratsyu/	
Міжнародна академічна мобільність:	
На основі двосторонніх договорів між МДПУ та закладами вищої освіти – партнерами зарубіжних країн.	
Базовими серед них є договори з:	
– Пловдивський університет ім. Паїсія Хілендарського (Болгарія);	
– Університет імені Миколаса Ромеріса (Литва);	
– Університет в Лодзі (Польща). https://mv.mdpu.org.ua/viddil-mizhnarodnyh-zv-yazkiv/normatyvno-pravova-baza-spivrobotnytstva/	
Національна кредитна мобільність	Підтримується в рамках угод з іншими закладами вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	В межах міжнародної співпраці з зарубіжними партнерами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти здійснюватиметься на умовах контракту у відповідності до ліцензійного обсягу

ВИМОГИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького базується на основі вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту» та Стандартів і рекомендацій забезпечення якості у європейському просторі вищої освіти (ESG 2015).

Система внутрішнього забезпечення якості (якості освітньої діяльності та якості вищої освіти) в університеті згідно законодавства передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

Нормативна база системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- Положення про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про гарантів освітніх програм у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.
- Положення про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії.
- Положення про Центр експертизи та моніторингу якості освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про комісію Вченої ради Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького з експертизи якості освітніх програм спеціальностей.
- Положення про науково-методичну раду Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана.
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про ректорський контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

- Положення про запобігання академічного плагіату в освітній діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної (атестаційної) комісії в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про виробничу (педагогічну) практику здобувачів третього рівня вищої освіти Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про організацію та проведення вхідного контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
- Положення про студентське самоврядування Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету.
- Положення про рейтингове оцінювання результативності професійної діяльності та професійної активності науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про рейтингову комісію з питань оцінювання результативності професійної діяльності та професійної активності науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
- Положення про визнання іноземних документів про освіту у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

Система внутрішнього забезпечення якості в університеті реалізується через діяльність Центру експертизи та моніторингу якості освітнього процесу, Комісії Вченої ради з експертизи якості освітніх програм спеціальностей, Науково-методичної ради, Комісії з питань наукової етики та запобігання плагіату в освітній діяльності, Комісії Вченої ради з розвитку іншомовної освіти, Центру освітніх дистанційних технологій, Центру соціологічних досліджень у співпраці із навчальним відділом, іншими структурними підрозділами Університету, органами студентського самоврядування, Асоціацією випускників Університету на принципах прозорості та відкритості до різноманітних ініціатив всіх груп стейкхолдерів.

ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Метою підсумкової атестації є встановлення відповідності рівня освітньо-наукової підготовки випускників аспірантури вимогам освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня на здобуття освітньо-наукового ступеню доктора філософії, галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія. Форма атестації освітньої складової – виконання здобувачем навчального плану освітньо-наукової програми у повному обсязі та його індивідуального навчального плану.

Форма атестації наукової складової – публічний захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Підсумкова атестація здійснюється за двома напрямками:

- оцінювання рівня теоретичної та практичної фахової підготовки;
- встановлення відповідності рівня науково-дослідницької підготовки вимогам, що висуваються до доктора філософії в галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія.

Наукова складова освітньо-наукової програми

В умовах наявності критичної маси дослідників, які спільно працюють в одному руслі наукового пошуку, наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника (або керівників) та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Дисертація на здобуття ступеня доктор філософії є самостійним дослідженням, що пропонує розв'язання

актуального науково-прикладного завдання за спеціальністю 091 «Біологія», результати якого характеризуються науковою новизною та практичною цінністю і оприлюднені у наукових публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми:

– оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є складовою ОНП;

– включає звітність про публікації наукових статей, виступи на наукових конференціях, наукових семінарах, круглих столах, симпозіумах.

Тематика наукових досліджень за спеціальністю 091 Біологія відповідає фокусу програми та формується з урахуванням особистих наукових інтересів здобувача.

Оцінювання рівня теоретичної фахової підготовки передбачає складання іспитів за спеціальністю 091 Біологія відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за цією спеціальністю. Іспити передбачають виконання завдань за спеціальністю 091 Біологія охоплює теоретичні та методологічні аспекти сучасної біологічної науки, методологію та методики біологічних досліджень відповідно до напряму дисертаційних робіт.

Нормативною формою підсумкової атестації є прилюдний захист результатів науково-дослідної роботи, які представлені у вигляді дисертації. Він дозволяє встановити відповідність рівня науково-дослідницької підготовки аспіранта та вимог, що висуваються до доктора філософії в галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія.

Вимоги до кваліфікаційної роботи

Дисертація на здобуття наукового ступеню доктора філософії є самостійним розгорнутим науковим дослідженням, що пропонує розв'язання теоретичних та/або практичних актуальних біологічних проблем, результати якого становлять оригінальний внесок усуму знань у сфері сучасної біології, охорони довкілля та збалансованого природокористування і характеризується науковою новизною, теоретичним та практичним значенням.

Основні результати дисертаційної роботи мають бути апробовані, опубліковані відповідно до вимог, діючих на час захисту дисертацій, а також перевірені на академічний плагіат. Дисертаційна робота має відповідати вимогам, встановленим законодавством.

Дисертаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти.

Вимоги до публічного захисту кваліфікаційної роботи

Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Кабінетом Міністрів України. Нормативною формою підсумкової атестації є прилюдний захист результатів науково-дослідної роботи, які представлені у вигляді дисертації. Він дозволяє встановити відповідність рівня науково-дослідницької підготовки аспіранта та вимог, що висуваються до доктора філософії в галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія.

Підготовка та прилюдний захист дисертації доктора філософії в галузі 09 Біологія, 091 - Біологія має відповідати вимогам нормативних документів Міністерства освіти і науки України та постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 року за № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах).

На дисертаційну роботу доктора філософії в галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія покладається основна дослідницька і фахова кваліфікаційна функція, яка виражається у здатності пошукувача ступеня доктора філософії розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Вона являє собою результат самостійної наукової роботи аспіранта та має статус інтелектуального продукту на правах рукопису.

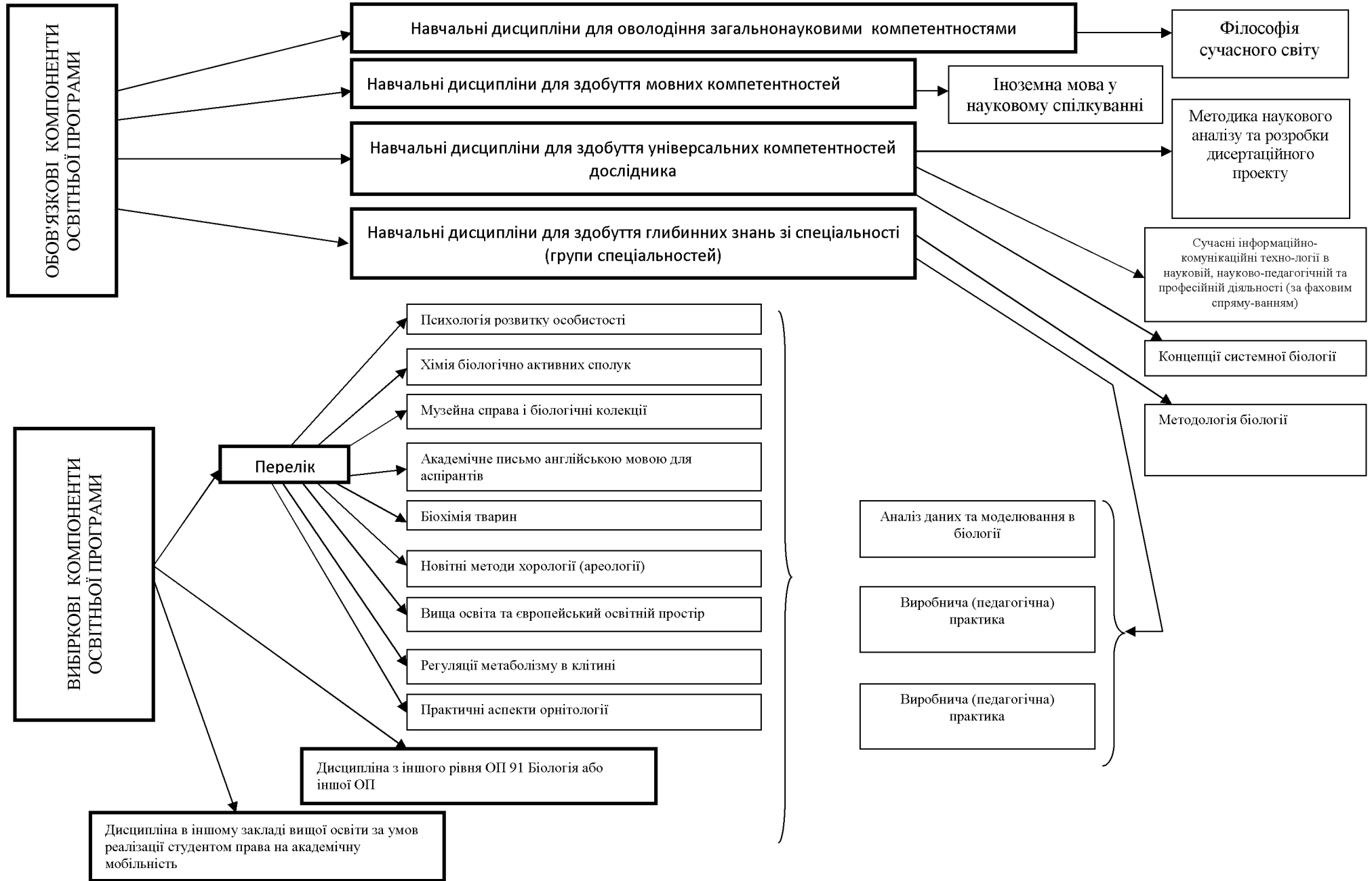
Підсумкова атестація аспірантів, що повністю виконали ОНП підготовки докторів філософії в аспірантурі Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького за спеціальністю 091 Біологія завершується присудженням наукового ступеню доктор філософії за спеціальністю 091 Біологія з врученням диплому встановленого зразка.

ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

Перелік компонент ОНП (освітня компонента)

Шифр за ОНП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Обов'язкові компоненти ОП			
ОК-01	Філософія сучасного світу	4	екзамен
ОК-02	Іноземна мова у науковому спілкуванні	6	екзамен
ОК-03	Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проекту	3	залік
ОК-04	Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в науковій, науково-педагогічній та професійній діяльності (за фахом спрямування)	3	залік
ОК-05	Концепції системної біології	4	екзамен
ОК-06	Аналіз даних та моделювання в біології	4	екзамен
ОК-07	Методологія біології	4	екзамен
ОК-08	Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті	3	екзамен
ОК-09	Виробнича (педагогічна) практика	3	залік
	Усього за обов'язковою частиною	34	
2. Вибіркові компоненти ОП (здобувач обирає 16 кредитів, у тому числі інших ОНП та рівнів)			
ВК-01	Психологія розвитку особистості в культурно-освітньому просторі	4	залік
ВК-02	Хімія біологічно активних сполук	4	залік
ВК-03	Музейна справа і біологічні колекції	4	залік
ВК-04	Академічне письмо англійською мовою для аспірантів	4	залік
ВК-05	Біохімія тварин	4	залік
ВК-06	Новітні методи хорології (ареології)	4	залік
ВК-07	Вища освіта та європейський освітній простір	4	залік
ВК-08	Регуляції метаболізму в клітині	4	залік
ВК-09	Практичні аспекти орнітології	4	залік
ВК-09	Просторовий аналіз та моделювання екосистем	4	залік
ВК-10	Дисципліна з іншого рівня ОП 91 Біологія або іншої ОП	4	залік
ВК-11	Дисципліна в іншому закладі вищої освіти за умов реалізації студентом права на академічну мобільність	4	залік
	Усього за вибірковою частиною	16	
	Разом за освітньою складовою	50	
	Науково-дослідна робота	190	
	Загальна кількість	240	

Структурно-логічна схема освітньої програми 91 Біологія

**4. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СКЛАДОВИХ ФАХОВОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ
ПРОГРАМИ ВІДПОВІДНО ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ РАМКИ
КВАЛІФІКАЦІЙ**

Вимоги НРК	ОК-01	ОК-02	ОК-03	ОК-04	ОК-05	ОК-06	ОК-07	ОК-08	ОК-09
Знання: концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	+		+			+			
Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики			+	+	+	+		+	+
Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності			+		+	+	+		
Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	+		+			+			
Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому	+	+	+	+	+	+		+	+
Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях		+	+					+	+
Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності		+	+	+	+			+	+
Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення	+	+	+	+				+	+

